OTILIA URS

CRITERII DE DESCRIERE A CĂRȚII ROMÂNEȘTI VECHI ÎN *BIBLIOGRAFIA ROMÂNEASCĂ VECHE*. EVALUĂRI ȘI PERSPECTIVE[*]

După cum bine se cunoaşte, *Bibliografia românească veche* este o lucrare monumentală care cuprinde *tipăriturile româneşti vechi*, realizate între anii 1508–1830, constituindu-se, astfel, în catalogul național al cărții româneşti vechi.

Realizarea acestei lucrări de referință pentru studiul vechii noastre culturi se integrează în curentul cultural european al secolului al XIX-lea, când apar şi alte cataloage naționale ale cărții vechi, recunoscându-se importanța acestei categorii de tipărituri în evoluția culturilor naționale europene[1].

Întocmirea *Bibliografiei românești vechi* a fost precedată de etape preliminare ale bibliografiei generale românești. În prima etapă au apărut liste de titluri ale bibliotecilor particulare şi mănăstireşti, urmate de cele ale tipografiilor, ale librăriilor, ale cabinetelor de lectură de pe lângă librării şi ale bibliotecilor publice, liste care se prezentau sub formă de cataloage cu scop informativ şi mercantil (Theodorescu 1972, p. 17–35). După acest tip de cataloage, în 1838, va apărea *Disertația* lui Vasilie Popp (1838/1995), lucrare considerată de majoritatea specialiştilor ca fiind prima bibliografie științifică românească.

Faptul că Vasilie Popp vorbește în lucrarea sa de autorii străini care au întocmit bibliografii ale produselor tipografice din țările lor (Popp 1838/1995, p. 111) demonstrează că acesta cunoştea literatura europeană de specialitate, orientându-se, după cum s-a mai afirmat (*ibidem*, p. 92–93), în alcătuirea *Disertației* sale după modelul acestora, specific secolului al XVIII-lea şi al XIX-lea, când bibliografierea tipăriturilor se identifica cu istoria tipografiilor.

După Vasilie Popp, Timotei Cipariu va publica în 1858 la Blaj *Crestomatia sau Analecte literare*, lucrare care se constituie într-o antologie de texte româneşti vechi şi mai puțin ca o bibliografie a cărților româneşti tipărite până la 1830. În 1865 Dimitrie Iarcu va publica la București *Annale bibliografice române*, iar *e*diția a II-a a acestei lucrări va fi publicată la București, în 1873, cu titlul *Bibliografia chronologică română*. Autorul acestei lucrări, apărută în două ediții, a realizat o bibliografie românească generală, care, cu toate neajunsurile ei, a fost întrebuințată o bună perioadă de timp ca lucrare de referință.

[*] Acest studiu este finanțat din grantul Consiliului Național al Cercetării Științifice, CNCS-UEFISCDI, cod proiect: PN-II-ID-PCE-2011-3-0314./This work was supported by a grant of the Romanian National Authority for Scientific Research, CNCS–UEFISCDI, project number PN-II-ID-PCE-2011-3-0314**.**

[1] A se vedea, în acest sens, Legrand 1885–1918, Picot 1895, Karataev 1878–1883, Šafařik 1864–1865, Szabó 1879–1898; Graesse 1859–1867 ș.a.

BDD-A13551 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 09:02:12 UTC)

Față de lucrările menționate mai sus, *Bibliografia românească veche* este prima lucrare care s-a dorit a fi o bibliografie completă care să cuprindă întreaga producție tipografică românească dintre anii 1508–1830.

Întocmirea *Bibliografiei româneşti vechi* a făcut parte dintr-un amplu proiect al Academiei Române prin care se urmărea alcătuirea unei bibliografii generale românești, planul acesteia fiind aprobat în 1895, iar structura împărțită în trei perioade: *prima perioadă* prevedea o bibliografie care să cuprindă cărțile vechi de la 1508 până la 1830, *a doua perioadă* urma să cuprindă cărțile moderne, de la 1831 până la 1894 și *a treia perioadă* cărțile străine privitoare la români (AAR, tom XVII, 1894, p. 107–110). Dintre acestea, realizarea *Bibliografiei româneşti vechi*, corespunzând primei perioade, s-a impus ca o necesitate, iar sarcina alcătuirii acesteia i-a revenit lui Ioan Bianu, deoarece el a fost cel care a organizat Biblioteca Academiei Române din București și era un foarte bun cunoscător al cărții românești vechi, înțelegând importanța acestor tipărituri (AAR, tom XVI, 1893–1894, p. 226).

Planul de întocmire a bibliografiei generale românești a fost stabilit de Bianu, care își însușise în acest sens opiniile predecesorilor și contemporanilor săi în această privință (Theodorescu 1972, p. 79–82). La acestea s-au adăugat și discuțiile lui Ioan Bianu cu Émile Picot, care îi propusese realizarea lucrării pe când Ioan Bianu era bursier la Paris (Dumitraş 2010, p. 164).

De asemenea, planul de întocmire a *Bibliografiei româneşti vechi* i-a aparținut tot lui Ioan Bianu (AAR, tom XVII, 1894–1895, p. 108), prin conceptul de *cartea românească veche* el înțelegând „toate cărțile româneşti, slavoneşti, greceşti sau în alte limbi, tipărite între anii 1508–1830 în țările româneşti de români sau străini, precum şi cele tipărite de români în străinătate” (Pop 1960, p. 220–221), principiu care va sta la baza selectării cărților ce urmau a fi introduse în conținutul lucrării. O analiză atentă a aplicării acestui principiu arată că există unele abateri de la respectarea lui.

În munca efectivă de alcătuire a lucrării, Ioan Bianu a colaborat cu Nerva Hodoş (pentru vol. I–II), cu Nerva Hodoş, Gh. Cardaş, Al. T. Dumitrescu și Dan Simonescu (pentru vol. III, dar este semnat numai de Ioan Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu) (BRV, vol. III, p. VI), și cu Dan Simonescu (pentru vol. IV).

Pentru întocmirea *Bibliografiei româneşti vechi*, alături de colaboratorii săi, Ioan Bianu a utilizat toate mijloacele de informare ale vremii, astfel că permanent soseau la el lăzi cu cărți vechi ce veneau din toate zonele românești, precum și corespondențe cu descrieri de tipărituri românești vechi, ca răspuns la apelul său făcut către toți bibliotecarii, anticarii și intelectualii români (Pop 1960, p. 220–221), totul din dorința de a realiza o formă cât mai completă a catalogului. În același sens, Nerva Hodoș a întreprins cercetări la Iași, Neamț, Belgrad, Budapesta, Oradea, Cluj, Blaj, Sibiu și Brașov (Dumitraş 2010, p. 171).

De mare folos i-a fost lui Bianu și profesorul său, I. M. Moldovan, care avea la îndemână cărțile românești vechi de la Blaj, pe care Timotei Cipariu le deținuse în

BDD-A13551 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 09:02:12 UTC)

biblioteca sa personală, tipărituri care intrau în categoria rarități și unicate (Comșa 1943, p. 47–106).

Lucrarea a fost publicată, la început, în fascicole, începând din 1898, de către Academia Română, având titlul *Bibliografia românească veche 1508–1830 de Ioan Bianu şi Nerva Hodoş*. Ulterior, publicația a fost împărțită în trei tomuri, astfel: *tomul I* – cuprinde tipăriturile dintre anii 1508–1716, publicat în 1903; *tomul II* – cuprinde cartea românească veche dintre anii 1716–1808, publicat în 1910; *tomul III* – cuprinde tipăriturile dintre 1809–1830, publicat în 1936. Titlurile noi sau mai complete, identificate după redactarea volumelor I şi III, dar înainte de tipărirea acestora, au fost inserate la finalul volumelor, fiind cuprinse sub titlul *Adause și îndreptări* (vol. I) şi *Adaose* (vol. III). După publicarea celor trei tomuri au fost identificate alte titluri necunoscute, precum şi exemplare mai complete față de cele pe care autorii primelor trei volume le-au avut la îndemână, astfel că Dan Simonescu întocmeşte tomul IV al *Bibliografiei româneşti vechi*, alcătuit din două părți: *Adăugiri* şi *Îndreptări*, volum care apare în 1944.

Numeric, cele patru volume conțin 2 024 de titluri, dintre care în volumul I se află titlurile de la 1 la 176, în volumul II de la 177 la 754, în volumul III de la 755 la 1526, iar în volumul IV 486 de titluri, reluându-se numerotarea de la 1. La acestea se adaugă 10 titluri aflate în *Adause și Îndreptări* (vol. I) și 2 titluri aflate în *Adaose* (vol. III), la numărul total de 2 024 intrând, alături de cărți, şi foile volante, calendare şi periodice.

Cele 2 024 de titluri au fost tipărite în centrele tipografice din spațiul românesc şi în tipografiile străine care tipăreau cărți şi pentru români, şi anume: Târgoviște, Sibiu, Braşov, Sas-Sebeş, Alba-Iulia, Orăștie, Câmpulung, Govora, Iaşi, Deal, Bucureşti, Buzău, Snagov, Cluj, Râmnic, Blaj, Mănăstirea Neamț, Abrudfalva, Baia, Lugoj, Oradea, Timişoara, Arad, Craiova, Suceava, Rădăuți, Uniev, Roma, Sâmbăta Mare, Odessa, Alep, Tiflis, Buda/Ofen, Cernăuți, Moscova, Pesta, Viena, Chişinău, Paris, Lipsca, St. Petersburg, Lwow/Liov/Lemberg, Hagenau, Padova, Londra, Amsterdam, Dubăsari, Movilău, Varşovia/Warszawa, Veneția, Ausbach, Hamburg, Kolocea, Frankfurt, Leipzig, Moscopole, Ierusalim, Țerscoe Selo şi Pojon.

După criteriile adoptate de autorii *Bibliografiei româneşti vechi*, numărul centrelor tipografice străine introduse în cuprinsul lucrării este mai mare decât numărul tipografiilor care au funcționat în intervalul avut în vedere în spațiul românesc. Dar, cum era şi firesc, producția tipografică realizată în tipografiile românești este mai mare decât cea a tipografiilor străine.

Cărțile descrise în cele patru volume au fost tipărite în limbile slavonă, română, latină, greacă, arabă, macedoneană, georgeană, aromână, armeană, sârbă, bulgară, germană, maghiară, engleză, franceză, rusă și turcă.

Criteriile după care s-a elaborat *Bibliografia românească veche* au avut în vedere descrierea tuturor cărților realizate între 1508 şi 1830 în tipografiile româneşti şi în tipografiile străine în care se tipăreau cărți și pentru români. Ordinea descrierii

BDD-A13551 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 09:02:12 UTC)

tipăriturilor respectă criteriul cronologic, iar în cadrul aceluiași an s-a adoptat criteriul alfabetic al autorilor și al titlurilor. Se precizează autorul, titlul, locul de tipărire, anul, ediția, acolo unde este cazul, editorul, traducătorul, tipograful și limba de tipărire. Acestea sunt urmate de redarea conținutului integral al foii de titlu, prin separarea rândurilor prin bare verticale. În redarea foilor de titlu s-au folosit caracterele alfabetelor slavon, chirilic, gotic, latin, grecesc, arab, georgian, rusesc și armenesc, întrebuințate în realizarea foilor de titlu originale ale tipăriturilor. Descrierea fizică a tipăriturilor conține informații referitoare la formatul cărții, la numărul de file sau pagini, la numărul de rânduri pe filă/pagină/coloană, la caracteristicile tiparului (cum ar fi tipar negru sau roșu, dimensiunile caracterelor etc.).

În privința descrierii conținutului se indică prezența în text a gravurilor sau a altor elemente de ornamentație și se fac referiri la cuprinsul cărților. Descrierea tipăriturilor se încheie cu precizarea locului în care se păstrează exemplarele cunoscute, la care se adaugă indicarea unei bibliografii minimale.

Pe lângă descrierea bibliografică în ordine cronologică a cărților după criteriile enumerate, s-au reprodus în facsimile atât unele fragmente de text, pentru a reda formele caracterelor tipografice întrebuințate, adică specimene de tipar, cât și elemente ornamentale ca: frontispicii, viniete, inițiale ornate, chenare etc., precum şi prefețele, epilogurile, dedicațiile, versurile de închinare, adică tot ce formează documentarea istorico-literară care însoțește textul cărților.

Concluzia care se desprinde din analiza celor expuse mai sus arată că modelul de descriere întrebuințat de autorii *Bibliografiei românești vechi* acoperă toate aspectele care trebuie urmărite în descrierea acestei categorii de tipărituri. El suferă, totuşi, din cauza unor inconsecvențe ale autorilor: nu s-a indicat întotdeauna tipograful cărții și limba de tipărire, prezentarea elementelor de ornamentație este sumară, conținutul cărților este înfățișat lapidar, referințele bibliografice sunt sumare sau inexistente, indicarea depozitelor se rezumă de cele mai multe ori la unul singur etc. Acestora se adaugă, din perspectivă diacronică, includerea foilor volante, a calendarelor şi a periodicelor în numărul cărților românești vechi, precum și caracterul său perfectibil, concretizat prin identificarea a numeroase titluri noi după apariția celor patru volume.

Cu toate acestea, *Bibliografia românească veche* reprezintă, de la apariția sa până astăzi, un instrument indispensabil, după care cercetătorii cărții românești vechi se orientează, preluând modelul de descriere, fără a se îndepărta de el.

Pe de altă parte, prin prezentarea unitară a producției tipografice românești, încadrată în intervalul 1508–1830, se permite desprinderea concluziilor referitoare la istoria tiparului românesc, cu tot ceea ce implica această activitate: tipografii, tipografi, gravori, autori, editori, traducători, corectori etc., adică întreg ansamblul de factori care contribuie la reconstituirea imaginii istoriei culturale dintr-un anumit timp şi spațiu, în cazul de față, spațiul cultural românesc dintre anii 1508–1830.

Din aceste motive, activitatea lui Ioan Bianu şi a colaboratorilor săi în domeniul cercetării cărții vechi românești trebuie aprofundată pentru o mai bună cunoaștere a

BDD-A13551 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 09:02:12 UTC)

acesteia, dar şi a culturii româneşti vechi, întrucât, prin întreaga sa prestaţie, I. Bianu se încadrează în tipologia istoricilor culturii româneşti care au creat o şcoală, în cazul său şcoala românească de bibliologie, cu referire specială la cartea românească veche.

După tipărirea celor patru volume ale *Bibliografiei româneşti vechi*, activitatea de colecţionare şi identificare a cărţilor vechi româneşti a continuat. Astfel, a fost publicat un număr impresionant de *Contribuţii* la *Bibliografia românească veche*, care au înregistrat noi tipărituri aparţinând literaturii româneşti vechi, sistemul de catalogare şi descriere a acestora urmând norma impusă de BRV.

Dintre cei care au contribuit masiv la completarea *Bibliografiei româneşti vechi*, îi amintim în primul rând pe Daniela Poenaru (1973), apoi pe Dan Râpă Buicliu (2000a, b), la care se adaugă numeroşi *contribuţionişti* care au identificat în cercetările lor unul sau mai multe titluri de carte românească veche, pe care le-au popularizat prin intermediul unor studii, introducându-le în circuitul ştiinţific şi îmbogăţind, astfel, *Bibliografia românească veche*; enumerarea acestora ar depăşi limitele acestui studiu.

De altfel, caracterul perfectibil al *Bibliografiei româneşti vechi* a fost enunţat de însuşi Ioan Bianu, care era conştient de neajunsurile acestei lucrări (el se referea în special la informaţiile primite de la diverşi corespondenţi ai săi pentru descrierea unor titluri, fără a vedea el personal cartea, la identificarea de titluri necunoscute la acea dată sau cunoscute incomplet), menţionând nevoia ulterioară de noi ediţii adăugite. Prin urmare, se poate spune, fără teama de a greşi, că *Bibliografia românească veche* este o lucrare ce rămâne permanent deschisă, deoarece nimeni nu poate garanta că nu mai pot fi identificate titluri noi, necunoscute până acum, chiar dacă se va realiza o ediţie nouă în zilele noastre.

Aportul ştiinţific al *contribuţioniştilor* la *Bibliografia românească veche* se concretizează în identificarea de titluri necunoscute sau cunoscute incomplet, precum şi prin descrieri de amănunt, respectând cu consecvenţă toate criteriile enumerate mai sus. Descrierile *contribuţioniştilor* indică cu precizie toate elementele componente ale modelului de descriere expus, deoarece toate, luate împreună sau individual, pot contribui la indentificarea de noi exemplare dintr-o anumită tipăritură. Aşa se face că în descrierile de astăzi ale cărţilor româneşti vechi întâlnim menţionată cu exactitate prezenţa materialului tipografic întrebuinţat pentru ornarea acestor tipărituri, la fel şi conţinutul etc.

Impactul catalogului naţional al cărţii româneşti vechi asupra cercetătorilor vechilor noastre tipărituri, ca instrument extrem de util în identificarea unor exemplare noi de carte românească veche, este enorm. El s-a impus de la apariţie ca o lucrare de referinţă şi indispensabilă pentru specialiştii din trecut şi prezent ai vechii noastre culturi. Dovadă este faptul că în anul 2012, la Editura TipoMoldova din Iaşi, s-a reeditat *Bibliografia românească veche* în ediţie anastatică, însă multitudinea de completări aduse acesteia impune o reeditare îndreptată şi adăugită, în care să fie cuprinse toate contribuţiile din 1944 până astăzi. Reeditarea

BDD-A13551 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 09:02:12 UTC)

astăzi a acestei lucrări este la fel de necesară ca şi în timpul lui Ioan Bianu, cu atât mai mult cu cât toate tipăriturile care fac obiectul acestei lucrări sunt bunuri de patrimoniu cultural, faţă de care trebuie să manifestăm o atenţie deosebită.

Reeditarea *Bibliografiei româneşti vechi*, în formă adăugită şi îndreptată, impune o readucere în discuţie a metodologiei de elaborare a lucrării. Este vorba în primul rând de faptul că trebuie reevaluat *conceptul de carte românească veche*, care cuprinde, în opinia noastră, *cartea românească veche tipărită în limba română, la care se adaugă cărţile autorilor români, indiferent de limba de tipărire, precum şi cărţile tipărite în limba oficială a cancelariei şi a bisericii româneşti din perioada 1508–1830, ceea ce înseamnă o aplicare a criteriului cultural*. Aplicând acest principiu, ar trebui eliminate din forma actuală a lucrării titluri precum *Psaltire*, tipărită în ruseşte la Bucureşti în 1830 (BRV, vol. III, p. 704–705), *Chiriacodromion*, tipărit în bulgăreşte la Râmnic în 1806 (BRV, vol. II, p. 490–492), *Psaltire* tipărită în limba arabă, la Alep în 1706 (BRV, vol. I, p. 469–477), *Evanghelie* în limba georgiană, tipărită la Tiflis în 1709 (*ibidem*, p. 543–548), *Liturghie* în limba georgiană, tipărită la Tiflis în 1710 (*ibidem*, p. 483–484) ş.a. Tot la capitolul îndreptări se încadrează şi eliminarea foilor volante, acţiune faţă de care toţi specialişti sunt de acord. La fel trebuie să se procedeze cu calendarele şi cu periodicele, întrucât acestea reprezintă categorii de tipărituri distincte, fără nicio legătură cu înţelesul strict de „carte românească veche".

De asemenea, ar trebui discutat şi lămurit şi *criteriul istorico-geografic* aplicat în alcătuirea cataloagelor de carte maghiară veche, întrucât acesta nu acoperă o realitate culturală, ci una strict geografică, fără nicio legătură cu cultura maghiară, atâta timp cât cultura unei naţiuni este reprezentată de limba acelei naţiuni.

Opiniile privind redefinirea termenului de *carte românească veche* şi necesitatea reeditării *Bibliografiei româneşti vechi* au fost aduse frecvent în discuţie de către cercetătorii tipăriturilor româneşti vechi, dintre care îi amintim pe Eugen Pavel (2007, p. 12–48), Ioan Chindriş (Chindriş 2003, p. 634–636) şi Dan Râpă-Buicliu (2000a, p. 8–9).

În ceea ce priveşte adăogirile, lucrurile sunt clare, întrucât trebuie a fi introduse toate *Contribuţiile* de la 1944 până astăzi, cu respectarea conceptului de carte românească veche exprimat mai sus. Un alt adaos important care se impune este aplicarea criteriilor de descriere în maniera *contribuţioniştilor* tuturor titlurilor care urmează a fi incluse în cuprinsul noii *Bibliografii româneşti vechi*.

Alături de cele expuse mai sus, la reeditarea *Bibliografiei româneşti vechi*, trebuie avute în vedere şi tendinţele actuale de catalogare şi periodizare a cărţii vechi europene, în contextul în care se vorbeşte astăzi de fixarea anului 1800 ca limită a cărţii vechi europene, după modelul incunabulelor.

Aşadar, în realizarea noii ediţie a *Bibliografiei româneşti vechi*, trebuie să se urmărească patru direcţii, şi anume: preluarea noului concept de carte românească veche expus mai sus; includerea tuturor *Contribuţiilor* din 1944 până astăzi; preluarea modelului de descriere întrebuinţat de autorii *Bibliografiei româneşti vechi* şi per-

BDD-A13551 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 09:02:12 UTC)

fectat de *contribuționiști* și corelarea cercetării cărții românești vechi cu cea a cărților vechi europene.

Îndeplinirea tuturor acestor direcții de cercetare presupune o muncă de echipă, în care specialiștii în carte românească veche să colaboreze, iar rezultatul muncii lor să fie un repertoriu național al cărții vechi românești, util și facil de întrebuințat. Avantajele reeditării în forma adăugită și îndreptată sunt multiple, aceasta oferind, în primul rând, specialiștilor și celor interesați imaginea actualizată, dar nu completă, a producției de carte românească veche dintre anii 1508–1830.

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

AAR = Analele Academiei Române. Seria II. Partea administrativă și dezbaterile, București.

BRV = Ioan Bianu, Nerva Hodoș, *Bibliografia românească veche 1508–1830*, vol. I. *1508–1716*, București, Stabilimentul Grafic J. V. Socec, 1903; vol. II. *1716–1808*, București, Atelierele Socec & Co. Soc. Anonimă, 1910; Ioan Bianu, [Gh. Cardaș,] Nerva Hodoș, [Al. T. Dumitrescu,] Dan Simonescu, *Bibliografia românească veche 1508–1830*, vol. III. *1809–1830*, București, Atelierele Grafice Socec & Co. Soc. Anonimă, 1912–1936; Ioan Bianu, Dan Simonescu, *Bibliografia românească veche 1508–1830*, vol. IV. *Adăogiri și îndreptări*, București, Atelierele Grafice Socec & Co. Soc. Anonimă, 1944.

Chindriș 2003 = Ioan Chindriș, *Transilvanica*, Cluj-Napoca, Editura Cartimpex, 2003.

Comșa 1943 = Nicolae Comșa, *Corespondența între Ion Micu Moldovan și Ion Bianu*. *Un capitol din colaborarea între Blaj și București*, Blaj, Tipografia Seminarului, 1943.

Dumitraș 2010 = Ioan-Dan Dumitraș, *Ioan Bianu. Studiu monografic*. Teză de doctorat susținută la Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia, Facultatea de Istorie și Filologie, Alba-Iulia, 2010.

Graesse 1859–1867 = Jean George Théodore Graesse, *Trésor de livres rares et précieux ou Nouveau dictionnaire bibliographique*, vol. I–VII, Dresda–Geneva–Londra–Paris, Rudolf KuntzeLibraire-éditeur–Librairie H. Georg–Dulau & Comp., Libr.–C. Reinwald Libr.-commiss., 1859–1867.

Karataev 1878–1887 = I. Karataev**,** *Opisanie slaviano-russkikh knig, napechatannykh kirillovskimi bukvami 1491–1730*, vol. I–II, St Petersburg, Tipografiya imperatorskoi Akademii Nauk, 1878–1883.

Legrand 1885–1919 = Émile Legrand, *Bibliographie Hellénique ou description raisonnée des ouvrages publiés par des grecs aux XVe et XVIe*, vol. I–X, Paris, Ernest Leroux, 1885–1918.

Pavel 2007 = Eugen Pavel, *Între filologie și bibliofilie*, Cluj-Napoca, Editura Biblioteca Apostrof, 2007.

Picot 1895 = Émile Picot, *Coup d'œil sur l'histoire de la typographie dans les pays roumains au XVIe siècle*, Paris, Imprimerie Nationale, 1895.

Poenaru 1973 = Daniela Poenaru, *Contribuții la Bibliografia românească veche*, Târgoviște, 1973 (Muzeul Județean Dâmbovița).

Pop 1960 = Augustin Z. N. Pop, *Bibliografia românească veche, operă de colaborare națională*, în „Studii și cercetări de bibliologie", III, 1960, p. 215–252.

Popp 1838/1995 = Vasilie Popp, *Disertație despre tipografiile românești în Transilvania și învecinatele țări de la începutul lor până la vremile noastre.* Studiu introductiv, ediție, note, rezumat și indice de Eva Mârza și Iacob Mârza, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1995 (ediția princeps: Sibiu, Tip. G. de Closius, 1838).

Râpă-Buicliu 2000a = Dan Râpă-Buicliu, *Cartea românească veche. Studia bibliologica*, Galați, Editura Alma, 2000.

Râpă-Buicliu 2000b = Dan Râpă-Buicliu *Bibliografia Românească Veche. Additamenta (1536–1830)*, Galați, Editura Alma, 2000.

BDD-A13551 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 09:02:12 UTC)

Šafařik 1864–1865 = Paul Jos. Šafařik, *Geschichte des südslawischen Literatur*, vol. I–III, Praga, Tempsky, 1864–1865.
Szabó 1879–1898 = Szabó Károly, *Régi magyar könyvtár*, vol. I–IV, Budapesta, Magyar Tudományi Akadémia Könivkiadó Hivatala, 1879–1898.
Theodorescu 1972 = Barbu Theodorescu, *Istoria bibliografiei române*, Bucureşti, Editura Enciclopedică Română, 1972.

CRITERIA FOR DESCRIBING OLD ROMANIAN BOOK WITHIN *OLD ROMANIAN BIBLIOGRAPHY*. ASSESSMENT AND PERSPECTIVES (*Abstract*)

The present study was meant to analyze the methodology of elaborating the national catalogue of the Old Romanian Book, known as *The Old Romanian Bibliography*, as well as the evaluation of the employed description criteria.

Both the methodology of elaboration and the description criteria are assessed from the perspective of an urgently required republication of *The Old Romanian Bibliography* in circumstances where in 1944, when the last volume of the work was published, and up until today, an impressive number of *Contributions to Old Romanian Bibliography* have been published.

The analysis allowed the conclusion that the description criteria meant for Old Romanian Books that were used by the authors of *The Old Romanian Bibliography* and by the authors of *Contributions to Old Romanian Bibliography* are relevant and correspond to the actual needs of cataloging the Old Romanian Book in the reprinted form of the Old Romanian Bibliography.

Cuvinte-cheie: *Bibliografia românească veche, carte românească veche, criterii de descriere*.
Keywords: *Old Romanian Bibliography, Old Romanian Book, description criteria*.

Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară
„Sextil Puşcariu”
Cluj-Napoca, str. E. Racoviță, 21
adelaelai@yahoo.com

BDD-A13551 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 09:02:12 UTC)